

FELSEFİ  
PROBLEMLERE  
GENEL BAKIŞ

# FELSEFENİN BÖLÜMLERİ

## A-BİLGİ FELSEFESİ (EPİSTEMOLOJİ )

İnsan bilgisinin yapısını ve geçerliğini ele alır. Bilgi felsefesi; bilginin imkanı, doğruluğu, kaynağı, sınırları ve doğru bilginin ölçülerine ilişkin düşünmeyi içerir.

# Bilgi Felsefesinin Temel Soruları

- Bilgi, duyulara mı, akla mı dayanır?
- Bilgi, doğuştan mı, sonradan mı kazanılır?
- Bilginin meydana gelmesinde rol oynayan faktör nedir?
- Varlığın doğru bilgisine ulaşılabilir mi?
- Bilgi gerçeği verebilir mi?

# Bütün bu sorulara :

- **Rasyonalistler:** Bilgi akla dayanır
- **Empiristler:** Bilgi deneye dayanır
- **Sezgiciler:** Bilgi sezgiye dayanır
- **Duyumcular:** Bilgi duyuma dayanır

# B-VARLIK FELSEFESİ (Ontoloji)

- Varlığı genel olarak ele alan felsefe dalıdır. Varlığın ilk nedenlerini, ilkelerini araştırır. Buradaki varlık, duyularla algılanan sınırlı ve görelî gerçeklik değil, genel varlıktır. Genel varlık içinde algılanan nesnelere dünyası olduğu gibi, algılanmayan gerçeklikler de vardır. Felsefe genel olarak varlığın ne olduğunu sorar.

# Varlık Felsefesinin Temel Soruları

- Var olmak ne demektir?
- Hiçlik nedir?
- Evren sonlu mudur, sonsuz mudur?
- Evren bir amaca göre mi düzenlenmiştir?
- Varlık var mıdır?
- Varlığın kökeni nedir?

# C. Değer Felsefesi (Aksiyoloji)

- Bireylerin davranışlarına temel oluşturan değerleri araştırır.
- İnsanın yapıp etmelerini ve bunların dayandığı ilke ve değerleri inceler.
- Değerlerin kaynağı var mı?
- Değerler içimizde mi, dışımızda mı?
- Nesnel mi, öznel mi?
- Sabit mi , değişken mi?
- Her dönem toplumlar için mutlak değerler var mı?

# AHLAK FELSEFESİ (ETİK)

- İnsan eylemlerinin ve bu eylemlerin dayandığı ilkeleri konu alır.
- Ahlak alanında hakim olan ilkeleri, 'iyi' ve 'kötü'nün anlamını araştırır.
- İnsanın davranışlarında özgür olup olmadığını sorgular.
- Hangi eylemlerin ahlaklı olabileceğini irdeler. Bunlar için birtakım ölçütler koyar.
- Ahlaklı hayat hakkında sistemli bir biçimde düşünme, araştırma ve soruşturmadır.



# Ahlak Felsefesinin Temel Soruları

- Ahlak nedir?
- Ahlaki eylemin bir amacı var mıdır?
- İnsan ahlaki eylemde bulunurken özgür müdür?
- Evrensel bir ahlak var mıdır?
- İyi, kötü, özgürlük, erdem, sorumluluk ve vicdan nedir?

# SANAT FELSEFESİ (ESTETİK)

- Sanat alanındaki güzeli ve güzelliği konu alır.
- Estetik varlık, suje-obje ilgisidir. Bu ilgi bir yargı halinde ( Bu resim-şiiir-vs güzeldir gibi) ortaya konur.
- Estetik gerçeklik; estetik suje , estetik obje, estetik değer ve estetik yargıdan oluşur. Sanat felsefesi bunlar üzerinde yoğunlaşır.

# BİLİM FELSEFESİ

- Bilim felsefesi, bilimin yapısını, doğasını, bilimsel kuramlarla gerçeklik arasındaki ilişkiyi ve bilimde yöntem problemini inceler. Yani, bilimle ilgili sorular sorarak, bilim üzerine felsefe yapar.

# SİYASET FELSEFESİ

- Siyaset felsefesi, siyasi yaşamı konu alan, devletin özü, kaynağı ve değerinin ne olduğunu araştıran daldır.
- İktidar, devlet, meşruiyet, egemenlik, hak, yasa gibi kavramlar bu felsefenin temel kavramlarıdır.

# Siyaset Felsefesinin Temel Soruları

- İktidar nedir? Kaynağını nereden alır?
- Egemenliğin kullanım biçimleri nelerdir?
- Bireyin temel hakları nelerdir?
- Birey ve devlet ilişkisi nasıl olmalıdır?
- En iyi yönetim biçimi nasıl olmalıdır?

# DİN FELSEFESİ

- Din felsefesi, dinin temel kavramlarını ve inançlarını değerlendirmenin, anlamlandırmanın, din gerçeğine eleştirel, objektif olarak yaklaşımın ürünüdür.
- Dinin kaynağı ilahidir. Felsefe ise insan düşüncesi ile ilgilidir. Din gibi felsefe de evreni, insanı, hayatı anlama ve açıklama çabasındadır.
- Dinde önemli olan o dinin emir ve yasaklarına uymaktır. Felsefede ise emir ve yasak koyma söz konusu değildir.
- Felsefede önemli olan soru sormaktır. Dinde önemli olan ise inançtır.
- İnsanın dini bilgilerden şüphe etmesi uygun değildir. Oysa felsefede şüphe, doğru bilgiye ulaştıran bir yoldur.

# Din Felsefesinin Temel Soruları

- Tanrı var mıdır?
- Vahiy olanaklı mıdır?
- Evren nasıl yaratılmıştır?
- Tanrı'nın varlığını gösteren deliller bulunabilir mi?
- Tanrı'nın varlığının özü nedir?  
Tanrı'nın özü, varlığı nasıl kavranır?
- Ölüm bir son mu? Ölümden sonra hayat var mıdır? Ruh ölümlü müdür?



# EĞİTİM FELSEFESİ

- Eđitimle ilgili dűşünce ve uygulamaları felsefi dűşünce ölçüleri içerisinde analiz ederek yorumlayan ve bu yorumlara uygun olarak eđitimi yeniden sistemleştirmeye çalışan felsefi bir disiplindir.
- Tarihsel, sosyal ve kültürel varlık problemlerini inceleyen, buradan elde ettiği bulgular aracılığıyla insanı özel çevre ve evrensel ölçülerle tanımlayan ve bu tanıma uygun bir eğitim anlayışı teklif eden bir bilgi alanıdır.



# Eđitim Felsefesi

Kimler eđitilmeli?

Niçin eđitim gerekli?

Neler öğretilmeli?

Nasıl eđitmeli?

Önce ne öğretilmeli?

# Eđitim Felsefesinin Temel Soruları

- Eđitim olanaklı mıdır?
- Eđitim bir ideoloji ya da öğreti aktarmaktan bağımsız mıdır?
- Eđitimde her zaman bir öğretmene gerek var mıdır?
- Eđitimde temel amaç bilgi aktarmak mı, yoksa bilgilenme yeteneği kazandırmak mıdır?
- Eđitim amaç mıdır, yoksa araç mı?

# Kaynakça

M. Gökberk (1967) Felsefe Tarihi. Genişletilmiş 2. basım. Ankara Bilgi Yayınevi.

W. K. C. Guthrie , (2011), Yunan Felsefe Tarihi - Sokrates Öncesi İlk Filozoflar ve Pythagorasçılar. İstanbul: Kabalıcı.

T. Mengüşoğlu, (2000), Felsefeye Giriş.

Magee, B. (2004). Felsefenin Öyküsü. Ankara: Dost.

"Hilav, S. (1993). Felsefe Yazıları. İstanbul: YKY. "

Ferry, L. (2007). Gençler için Batı Felsefesi. İstanbul: Türkiye İş Bankası

Honer, S.M. ve Hunt, T.C. (1996). Felsefeye Çağrı. (çev.H. Ünder). Ankara: İmge.

"Guattari,F. ve Deleuze,G. (1993). Felsefe Nedir? (Çev. T.İlgaz). İstanbul: YKY. "

Warburton, N. (2008). Felsefeye Giriş. İstanbul: Paradigma.